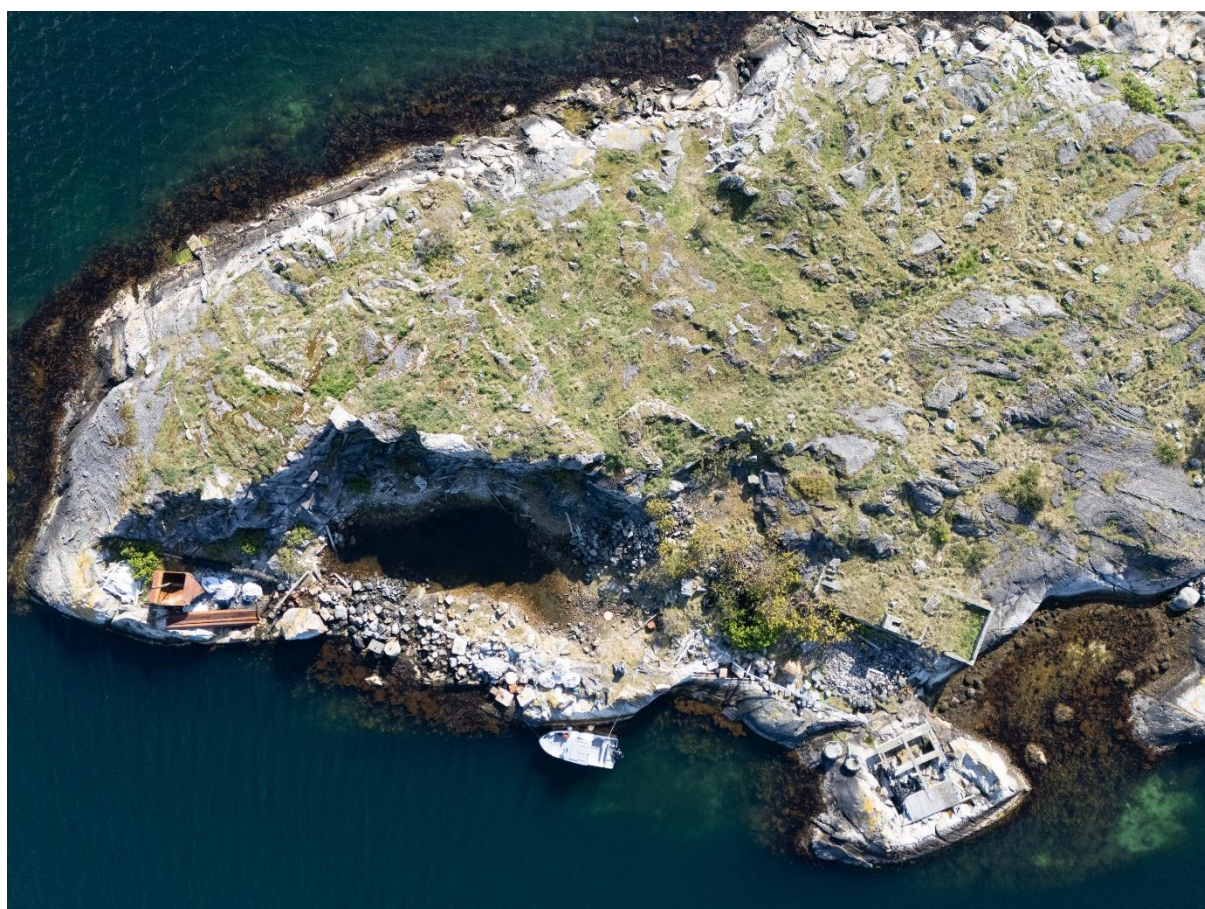

Naturmangfoldrapport

Flade Rivingen

Kunnskapsgrunnlag til detaljregulering

Kortnavn:	Flade Rivingen - Naturmangfold
Tema:	Faggrunnlag for naturmangfold i forbindelse med områderegulering.
Oppdragsgiver:	Gilje Byggrådgivning AS / Trollvegg Arkitekter AS
Kontakt hos oppdragsgiver:	Simon Stulien / Hans Petter Gilje
Utarbeidet av:	Thor Inge Vollan (Abiona AS) Tore Ruud (Agder Rådgivning AS)
Planområdets lokalisering:	Grimstad kommune
Dato:	01.07.2025
Versjon:	01

Sammendrag

Denne rapporten er bestilt av Trollvegg Arkitekter AS / Gilje Byggrådgivning AS i forbindelse med detaljreguleringen for øya Flade Rivingen. Planområdet for prosjektet (heretter bare omtalt som «planområdet») omfatter hovedsakelig bryggeanlegg og bebyggelse med næringsformål. Øya har tidligere vært brukt til uttak av kalkstein, og det har også vært beite og fiskerinæring tilknyttet. Den kommende reguleringen vil legge til rette for arealendringer innen formålene annen næring, naturområde og farled og samferdsel.

Innen planområdet er det kartlagt naturmangfold på nytt etter Miljødirektoratets instruks for naturtypekartlegging (NiN) og påvist en ny lokalitet med den semi-naturlige naturtypen «Naturbeitemark» av svært høy kvalitet.

Rødlistede arter er kartfestet i flere omganger, og grunnet høyt kalkinnhold i berggrunnen, kombinert med moderat beiting og lite ferdsel, finner vi en mengde sjeldne og uvanlige arter av både karplante, sopp og moser. Sørøstre deler av øya er identifisert som hekke- og reirområde for rødlistede fuglearter.

Delen som tidligere er brukt som massetak med anlegg tilknyttet, skiller seg veldig fra resten av øya i verdi. Denne delen er ikke omfattet av naturtypelokaliteten, og har en lav verdi som naturområde. Østre del av øya har derimot en viktig funksjon både som en truet naturtype og som hekkeområde. Denne delen av øya bør utsettes for lite menneskelig ferdsel i de månedene fuglene er sårbare, men kan skjøttes ved beite av sau i deler av året. Et lavt beitetrykk vil være fordelaktig for å opprettholde naturtypens kvalitet og unngå gjengroing.

Innhold

Sammendrag	3
Innledning	4
Metodikk	4
Influensområde	5
Naturtyper	5
Tidligere kartlegginger	5
Nye kartlegginger	7
Verneområder	8
Arter	8
Rødlistede arter	8
Fugl	9
Naturmangfold innenfor ny situasjon	10
Planens virkning på naturmangfold	10
Referanser	12

Innledning

Denne rapporten og tilhørende digitaliserte registreringer er gjennomført for å bedre og oppdatere kunnskapsgrunnlaget om landbasert naturmangfold i tråd med innspill til høringen av planprogrammet.

Det er gjort en gjennomgang av eksisterende data, og supplert med nye undersøkelser av naturmangfold i mai 2025. Naturtyper på land er kartlagt på nytt etter gjeldende instruks fra Miljødirektoratet [1], og det er gjort artsregistreringer som er lagt offentlig tilgjengelig i Artskart [2].

Metodikk

For denne rapporten er det gjort feltundersøkelser for å påvise arter, naturtyper og økologiske funksjonsområder for arter. Målet for undersøkelsene har vært å kunne supplere og oppdatere kunnskap slik det er gitt føringer for i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger M-1941.

Undersøkelsene er utført av senior miljørådgivere Tore Ruud og Thor Inge Vollan, som har lang erfaring med lignende prosjekter.

Influensområde

Det anbefales å inkludere minst hele planområdet som influensområde for naturmangfold på land, samt å gjøre vurderinger for påvirkning som strekker seg utover dette for arter som kan tenkes å påvirkes av anleggsaktivitet. Dette kan eksempelvis være dyr som har som har trekkruiter eller hekkeplasser i nærliggende habitater.

Naturtyper

Tidligere kartlegginger

Det er fra før kartlagt én naturtypelokalitet på land (Tabell 1), en 8 dekar stor lokalitet av *rikt strandberg*. Lokaliteten er kartlagt i 2001 av NINA, og er kartlagt etter den nå utgåtte DN13-metodikken.

Tabell 1 - Oversikt over eksisterende naturtyper på land i planområdet.

Naturtype	Areal	Verdi	Kartlagt dato	Naturbase-ID
Rikt strandberg	7 600 m ²	Viktig (B)	06.09.2001	BN00066716

Flade Rivingen

ID	BN00066716
Naturtype	Rikt strandberg
Utforming	Sørlig
Verdi	Viktig
Utvalgt naturtype	-
Registreringsdato	06.09.2001
Hevdstatus	-
Forvaltningsplan	Nei
Forvaltningsavtale	Nei
Forvaltningsavtale Inngått	-
Forvaltningsavtale utløper	-
Verdi begrunnelse	Øya er en av de som har mest velutviklet strandberg-tørrberg-vegetasjon i den midtre-østre delen av Grimstadskjærgården, har innslag av truet vegetasjonstyper (blodstorkenebbeng, rike strandberg) og sjeldne grasmarksopparter, og gis derfor B-verdi.
Innledning	Lokaliteten er registrert av NINA ved Tor Erik Brandrud og Inger Lise Fonneland 06.09.2001 i forbindelse med fase 1 av kommunens naturtypekartlegging.
Beliggenhet og naturgrunnlag	Flade Rivingen er en liten, lav øy som ligger nokså isolert i innseilingen til Grimstad (Groosefjorden). Øya tilhører den samme formasjonene av grunnfjellskalk som lok. Rivingen fyr, men har ikke så mye rein kalkstein/marmor, men mer preget av kalkrike striper i berget.
Naturtyper og utforminger	Relativt frodig, grasrik øy (kun åpen vegetasjon), med en del rødsvingel-eng med noe preg av strandberg-vegetasjon, samt noe blodstorkenebb-eng.
Artsmangfold	>De artsrike og til dels kortvokste engene har et potensial for sjeldne/rødlistede sopp- og insektsarter. Det ble i 2001 gjort funn av de regionalt sjeldne, kravfulle grasmarksartene hvit parasollsopp (<i>Lepiota alba</i> ; rødlistet 2006) og spiss vokssopp (<i>Hygrocybe persistens</i> /H. <i>acuteconica</i>), noe som indikerer at dette elementet kan være velutviklet her.
Påvirkning	Øya er antageligvis for liten til å ha vært brukt til beite. Den ser ikke ut til å være i tilgroing.
Fremmede arter	Ikke observert.
Råd om skjøtsel og hensyn	Ingen foreløpig.
Landskap	-
Nøyaktighetsklasse	<20 m
Areal fra kartobjekt (daa)	7,6
Kommuner	4202 (Grimstad)
Kilder	Brandrud, Tor Erik

Figur 1 - Utdrag fra faktaarket til DN13-lokaliteten.

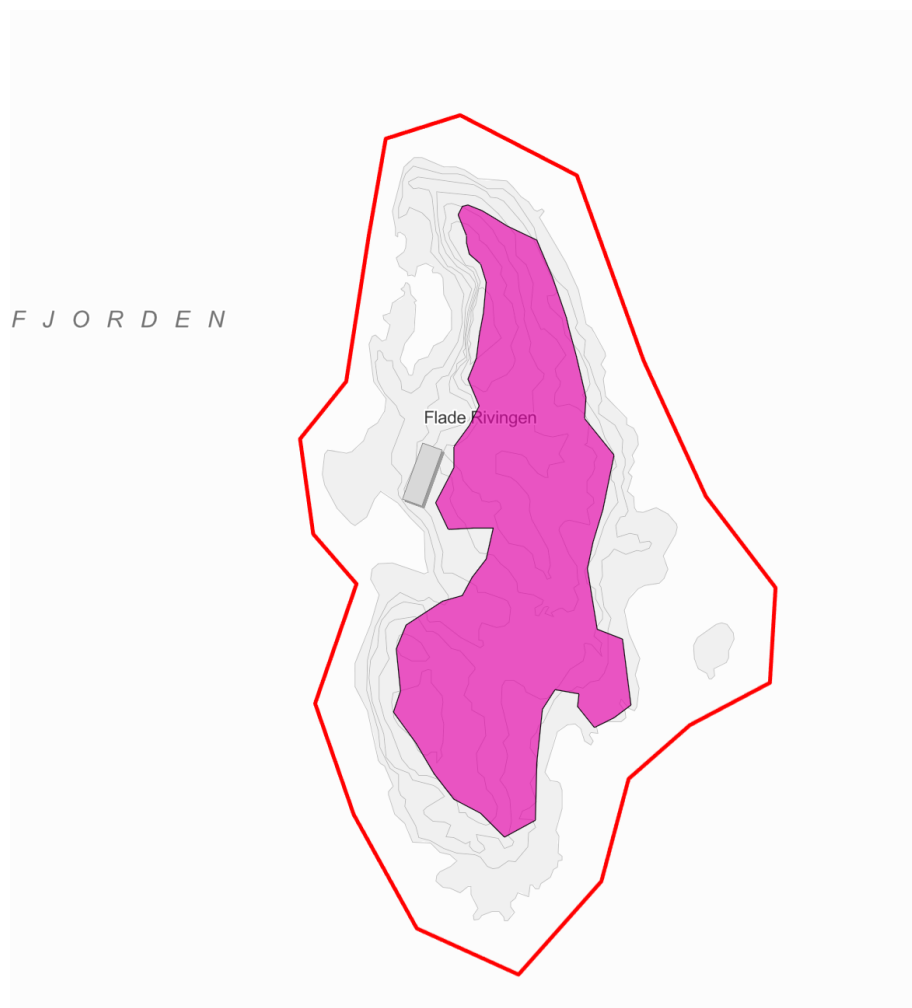
Nye kartlegginger

Det ble i mai 2025 kartfestet én ny naturtypelokaliteter på land da området ble kartlagt etter Miljødirektoratets instruks [1], denne er under registrering i Miljødirektoratets database og vil bli godkjent høsten 2025.

Tabell 2 - Oversikt over nye naturtypelokaliteter på land kartlagt i 2024 etter NiN-metodikken.

Naturtype	Areal	Lokalitetskvalitet	Kartlagt dato	Naturbase-ID
Naturbeitemark	3 500 m ²	Svært høy	07.05.2025	NINFP2510193466

Den nye naturtypelokaliteten overlapper i høy grad med den tidligere DN13-lokaliteten, men den nyere inkluderer ikke tidligere steinuttak i vest, og heller ikke nederste del av fjæresonen. Da det er den semi-naturlige naturtypen som dominerer, vil den være gjeldene her.

Figur 2 - Naturtype på land øst i planområdet etter ny kartlegging i 2025. Naturbeitemarka er vist i rosa.

Verneområder

Det er ingen verneområder innenfor prosjektets ytre avgrensing, men lokalt i nærheten av planområdet ligger følgende verneområder på land:

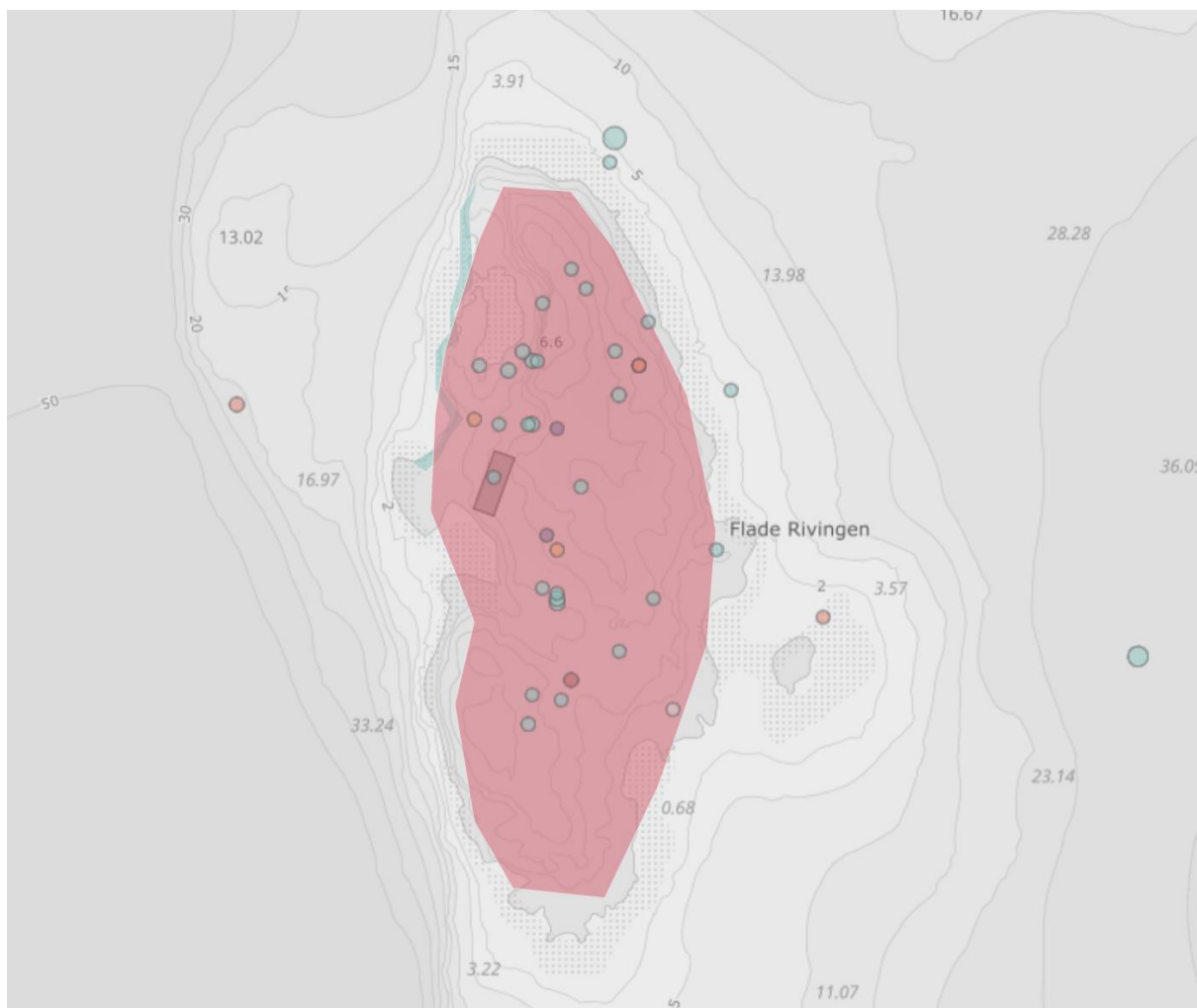
- *Store Måholmen naturreservat (ca 2000 m sør)*

Grunnet prosjektområdets beliggenhet og utforming er det ikke sannsynlig at dette verneområdet berøres når gjeldene forskrifter og lovverk for anleggsgjennomføring følges.

Arter

Rødlistede arter

Det er etter 1970 registrert rundt 11 forekomster av rødlistede arter i planområdet (Figur 3).

Figur 3 – Rødlistede, fremmede og vanlig forekommende arter i planområdet

Tabell 3 - Rødlistede arter innen området (filtrert)

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori
prikkstarr	Carex punctata	Nær truet (NT)
hettemåke	Chroicocephalus ridibundus	Kritisk truet (CR)
ask	Fraxinus excelsior	Sterkt truet (EN)
ask	Fraxinus excelsior	Sterkt truet (EN)
tjeld	Haematopus ostralegus	Nær truet (NT)
tjeld	Haematopus ostralegus	Nær truet (NT)
tjeld	Erinaceus europaeus	Nær truet (NT)
fiskemåke	Ruppia cirrhosa	Sårbar (VU)
fiskemåke	Monotropa hypopitys	Sårbar (VU)
fiskemåke	Malus sylvestris	Sårbar (VU)

Fugl

Det ble under feltarbeidet påvist hekking av hvitkinngås, gråmåke og fiskemåke. Noen fugler på næringssøk ble også sett. Blant dem grønnfink som er rødlistet (beitet trolig på rynkerose) og tjeld samt observert avføring ifra grågås so hadde beitet på øya. Det ble ellers sett noen sjøfugl på skjærene nær holmen (svartbakkpar og storskarv).

Alle artene hekket i sørøstre del av planområdet, og det ble ikke gjort forsøk på å telle antall egg for å ikke forstyrre fuglene som lå på reir. Det anbefales å ikke tilrettelegge for ferdsel på denne siden av øya i perioden hvor fuglene er sårbare, dvs. april-august.

Figur 4 - Gråmåke

Figur 5 - Hvitkinngås

Naturmangfold innenfor ny situasjon

Ny situasjon vil gjøre at det kommer ny aktivitet til på nord-vestre del av øya. Tiltak og bebyggelse vil være begrenset og næringsutøvelsen også begrenses til en mindre del av øya og sjøområdet utenfor.

Enkel tilrettelegging for allmennhet med egne fortøyningsplasser, toalett og sted for midlertidig opphold, vil ligge vestvendt og skje i et begrenset område i planen der ferdsel også kanaliseres på sti.

En stor del av øya vil da bli liggende som opprinnelig uten tiltak og for naturlig utnyttelse som før.

Det vil bli lagt ledning for vann- og avløp i sjøområdet fra ... til næringsområdet Flade Rivingen.

Planens virkning på naturmangfold

Realisering av plan vil endre bruk av planområdet. Først gjennom grunnarbeider og senere bygging. Når det gjelder tida for tiltaksarbeidet så forventes denne gjennomført mest mulig under ett i løpet av kortere tid og i tidsperiode der naturmangfold påvirket

minst som også kan styres aktivt gjennom senere byggesaksbehandling. Ved tiltak så nær sjø vil det i mange tilfeller være aktuelt å benytte moduler i byggingen slik at denne skjer raskt.

Ny varig situasjon vil innebære større aktivitet, men denne vil i stor grad begrenses til transport til- og fra næringsområdet der det vil foregå relativt stille næringsutøvelse. Slik at virkning på naturmangfold i utgangspunktet blir liten.

Næringsutøvelsen er ellers sjørettet, og virkningen av slike etableringer og tilført aktivitet kan også bli positiv -spesielt for sjøfugl. Dersom aktiviteten kan bidra til at mattilgang i yngelperioder blir bedre- og mer stabil gjennom tilgang på fiskeavfall mv.

Med tanke på naturmangfold og skjøtsel gjennom beiting så kan tidspunkt for beitetid vurderes nærmere slik at det oppnås større grad av blomstring og frøsetting før et sterkere beitetrykk. Rettighetshaver vil da gjennom aktiv forvaltning kunne bidra til at naturmangfoldet på øya styrkes.

Utbygging vil føre til økt besøk, og det vil da være positivt for naturmangfold at opphold og ferdsel i noen grad kan styres til tjenlige steder og om nødvendig også til tjenlige tider. Bestemmelsene er da utformet slik at dette kan være mulig å gjøre når det gjelder bruken av naturområdet på øya:

Ferdsel og skjøtsel kan styres til spesielle traseer og/eller områder/tidsrom av hensyn til natur for å unngå forstyrrelse eller for stor belastning (slitasje og beitetrykk). Tilretteleggingstiltak for fugl kan utføres i hele planområdet.

Dette for å understøtte- og ivareta natur og oppnå en tjenlig forvaltning for naturmangfold på øya.

Legging av enkle PE-ledninger for vann- og avløp i sjøområdet fra ... til næringsområdet Flade Rivingen, utføres utenfor gytesesong og vil da ikke påvirke natur- eller naturmangfold negativt.

Referanser

- [1] Miljødirektoratet, «Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2,» Miljødirektoratet, 2024.
- [2] Artsdatabanken, «Artskart,» 2024. [Internett]. Available: <https://artskart.artsdatabanken.no/>. [Funnet 05 Oktober 2024].
- [3] Direktoratet for naturforvaltning, «Kartlegging av naturtyper - Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13,» 2007.
- [4] Artsdatabanken, «Norsk rødliste for arter 2021,» 2021. [Internett]. Available: <http://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>. [Funnet 10 Oktober 2024].
- [5] Artsdatabanken, «Norsk rødliste for naturtyper 2018,» 2018. [Internett]. [Funnet 10 Oktober 2024].
- [6] Miljødirektoratet, «Naturbase,» 2024. [Internett]. [Funnet 10 Oktober 2024].